

Complit, -da, ant. 'ple, proveït abundantment (d'alguna cosa)' [Llull; Muntaner: «infant En Pere --- és --- el pus subtil que senyor qui e'l món sia tan jove, e de totes bonecs e savieses *complit*. --- En Ramon Berenguer --- és molt savi e graciós, que dels seus dies al món no en trobarí hom pus *complit* de totes bondats» (Crònica, cap. 291, ed. Barcino, VIII, 61.29ss.)] 'complet, sencer': «e per ço esperàvem tant, que l'estol fos *complit* --- E la quantitat del estol fo aytal que y ach xxv naus *complides*, e xviii tarides» (Jaume I, Cròn., cap. 55, ed. Barcino, II, 16); «*Cumplit* o *complit* de paraules: Officiosus» (DTo. 1647); «un orador *cumplit*» (Lacav. 1696); «estich ab mon *complit* sentiment» (text del S. XVII?, DAG.); «no tenir el seny *complit* 'tenir l'enteniment escàs o pertorbat', usual a Mall. i Men. (AlcM); actualment en la llengua general *complit* s'usa com a sinònim de *cumplidor* («és una persona molt *complida*» etc.).¹²

Complet, -a, adj. [Belv. 1803; Lab. 1839], pres del ll. *completus*, part. pass. de *complere* 'omplir' (cf. cast. *completo*, que es dona primerament en DAut., citat d'autors recents; fr. *complet*, ja en 1367, però *compléter*, no fins mj. S. XVIII). *Completament* [Belv. 1803], alguns han escrit *complerta* (un ex. de Noller en AlcM), veg. el que es diu en n. 12. *Completar* [Belvitges 1803]. *Completes* f. pl. 'darrera part de l'ofici diví' [*completa*, en Llull: «A la nit, après la *completa*, cascuna de nosaltres remembre si, lo dia, a ofès son creador en nulla cosa; al matí, après les matines, remembrem en qual stament son estats la nit» (Blanq., NCl. I, 193.22); Muntaner: «--- era hora de *completa* --- con sabé noves del rei» (Cròn., cap. 111, ed. Barcino, III, 44.17); però antigament es deia també en pl.: «començà la batalla vers hora de *completes*» (Pere Cerimoniós, Cròn., cap. 300); «--- dix les dites *completes* amb gran devoció» (Eximilis Mir. I, 80); «era la derrera hora del dia, ço és, hora de *completa*» (citat per DAG. d'un text antic, S. xv?),¹³ pres del llatí eclesiàstic *completa*; ha tingut sentits secundaris en el llenguatge parlat, com 'baralla, discussió violenta' (Mall., Men., AlcM); veg. aquest diccionari per a altres expressions populars. *Completesa* 'condició de complet' [DFA.], *compleció* 'acció de completar' [ib.], mots que encara no han arrelat gaire en la llengua, i no obstant fa falta un mot equivalent a l'angl. *completeness*. *Completiu*, -iva, adj. 'que completa' [1480; Lab. 1839]; com a terme gram., 'que fa de complement' en DFA., pres del llatí *completivus* id.; *completivament* [Lab. 1839]; *completori*, -òria, 'que serveix per a completar' [DFA.; DAG. cita d'un text de fi segle xv, «Del primer *completori*» (= 'completes'; cf. llatí *completorium* 'completes').

Emplir: Ll. d'Aversó duu com a forma de subj., «*impla*, per *umpla*» (228, 3), que pot ser una de les moltes formes occitanes d'aquest text (cf. *ademplir*, as-, que hem citat de les *VidesR*, supra); apareix també en el *Curial*: «aquest no permetrà que aquesta gent morisca *impla* la foguejant casa de Plutó» (NCl. III, 45.24); notem, a més, en el *Vocab. cat.-al.* (1502): «*implir*: infillen», que per la seva banda sembla ser

un llatinisme, pres de *implere*; però cf. *emplir*, am-, usual avui en certes localitats (supra); un exemple del derivat *implecció* 'ompliment, compliment' en doc. de 1392 (CoDoACA xl, 415). *Expletiu*, -iva, adj. pres del ll. *expletivus* id., derivat d'*explere*, altre derivat de *plere*.

Reblir [des del fi S. XIV], del ll. *replere* 'omplir de nou, omplir'; és molt usat en les accepcions de 'omplir atapeïdamt', 'omplir de reble, de terra o pedres': «--- ne caues e forats fer, ne pous *reblir* ---», a. 1398 (BSAL VIII, 381); «Moltes altres clauquegues no podents buydar per lo embossament d'aquella, romanen així mateix embossades e *rebertes*» (cita AlcM, s. v. *embussament*); «cavar fossa és levar de la terra e fer-ne un munt. Així ja havien pres de la terra les fal-des plenes de pedres: no restava sinó que-l *reblissen*» (StVicentF, Quar., 243.151); «Car segons Aristòtil els vells han lo cor sech e han los membres pus durs --- per què abans se tanquen les vies e els canons se *reblexen* pus forts tots» (cita DAG. d'un text del S. xv); doc. de 1445 de Bna.: «la riera --- en temps de plu-jes --- cava e ençota la dita Rambla e d'altre part la *rebleix* de grava e de terra e de molta broça» (cita de Pau Vila, en Misc. Barcin., n.º 11, 1965, p. 66); a. 1472, JEsteve: «Mentres que les bombardes e artilleria turmenta o combat la torre, aquella *reblexen* que no y hauia loch per a estar la gent de peu» (m 1v); «*reblir* o omplir» (ib.), «*reblir* de lletres: Obruer e llet-teris» (ib.); en un doc. de 1568 de Castelló de la Pla-na hom llegeix: «lleve los mangraners y *reblirà* lo scor-redor o palafanga y tot sia camí fins a la fita» (Traver, *AntiCastPna.*, p. 105); se citen exemples moderns de S. Galmés, Costa i Llobera i Roig i Raventós en AlcM; notem a més: «*Na Patarrà*, té una semblança de aljub i de pedrera ---. Fa una cinquantena d'anys que --- quedà *reberta* a força de tirar-hi es codolam de s'espe-dregar» (Camps i Mercadal, *Folk. Men.* II, 58); el recu-ll Miquel Fullana, *Dic. de l'Art i dels Oficis de la Constr.*, Palma de M. 1974, p. 292a: «*Reblir*. Omplir amb reble les cavitats d'una paret, marge, camí etc.». Apareix definit en els diccionaris valencians del segle passat com 'tapar' (Sanelo, p. 234) i 'omplir de reble' (Escrig); en el sud de València ha pres el sentit de 'soterrar, enterrar': AlcM el dona a Biar, Monóver, el Pinós, amb un exemple d'A. Martínez, *Cañis*; EValor, de la Foia de Castalla, entén *reblir* com a 'colgar' (1950); acc. que reapareix a Mall. (veg. infra *robllir*); en aquesta derrera localitat significa també 'passar els fils de la trama per entre els de l'ordit', acc. que era evidentment antiga: «Dues stovalles *rablides* de cotó squequades», inv. de 1489 (AlcM); veg. també *rebliment* (infra); notem la forma *resblir* en un doc. de Castelló, 1580: «*resblir* de terra les basses d'aygues corruptes» (DAG.).

Una variant fonètica *robllir* o *rubllir* és molt difosa (usual segons AlcM a l'Emp., Tort., Cast. Pna. i Be-nassal) i ja apareix en un doc. de 1539 de Montblanc (Conca de Barb.): «la qual peyxera y cèquia --- no pu-gue ni gose tocar ni *robllir* de deu anys» (AlcM); «la riera venint grossa ha causat y causa alguns perjudicis,